

Provkonstruktion

Årskurs: 5

Ämne: Geografi

Tema: Jordens lager, endogena krafter, exogena krafter, Europas karta, Europas klimat, Europas vegetationsområden, Europas naturresurser, Naturlandskap och kulturlandskap

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Provets innehåll kopplas till läroplanens centrala innehåll, där fokus ligger på:

- "Jordens struktur och dynamik, exempelvis jordens lager, endogena och exogena krafter och deras inverkan på landskapet."
- "Geografiska områden och deras kännetecken, exempelvis Europas karta, klimat, vegetationsområden och naturresurser."
- "Naturlandskap och kulturlandskap och deras förändringar."

Kunskapskrav

Provets utformning kommer att baseras på följande kunskapskrav:

- Eleven kan med viss säkerhet beskriva och förklara centrala begrepp och samband i geografi.
- Eleven kan ge exempel på hur endogena och exogena krafter påverkar landskap och bebyggelse.
- Eleven kan redogöra för huvudsakliga förhållanden i Europas klimat och naturresurser.

Prov

Faktafrågor

1. Vilket av följande lager finns längst in i jorden?

- A) Manteln
- **B) Kärnan**
- C) Skorpan
- D) Atmosfären

2. Vad kallas de krafter som formar landskapet genom vulkanutbrott och jordbävningar?

- **A) Endogena krafter**

- B) Exogena krafter
- C) Erosion
- D) Weathering

3. Vilken typ av vegetation dominerar i Medelhavsområdet?

- A) Tundra
- **B) Macchia**
- C) Barrskog
- D) Lövskog

4. Vilket land har mest insjöar i Europa?

- A) Tyskland
- **B) Sverige**
- C) Frankrike
- D) Spanien

5. Vilken klimattyp är typisk för norra Europa?

- **A) Kyligt kontinentalklimat**
- B) Medelhavsklimat
- C) Tropiskt klimat
- D) Arktiskt klimat

6. Vad kallas processen där berggrund eroderas av vatten och vind?

- A) Tektonik
- **B) Erosion**
- C) Stratifikation
- D) Sedimentation

7. Vad kännetecknar ett kulturlandskap?

- A) Oexploaterad natur
- B) Odlingsmarker och bebyggelse
- **C) Påverkan av människan**
- D) Enbart naturområden

8. Vilken typ av naturresurs är olja?

- A) Förnyelsebar
- **B) Icke-förnyelsebar**
- C) Återvinningsbar
- D) Obegränsad

9. I vilket område i Europa finner vi taigan?

- A) Västra Europa
- **B) Norra Europa**
- C) Södra Europa
- D) Östra Europa

10. Vad innebär kontinentalsockel?

- A) Hela jordskorpan
- B) Djuphavsdalar
- **C) Grunda havsområden**
- D) Bergskedjor

11. Vilken typ av klimat förekommer i Alperna?

- A) Subtropiskt klimat
- **B) Alpin klimat**
- C) Tropiskt klimat
- D) Delat klimat

12. Vad är en geologisk tidsålder?

- **A) En period av geologiska förändringar**
- B) En specifik dag av historiska händelser
- C) Tid i människans historia
- D) En punkt i kartläggning

13. Vad är det primära sättet hur endogena krafter påverkar landskapet?

- **A) Formar nya landformer**
- B) Identifierar städer
- C) Förändrar växters tillväxt
- D) Förmildrar klimatförändringar

14. Vilken resurs är känt som "svart guld"?

- A) Kol
- **B) Olja**
- C) Guld
- D) Silver

15. I vilken typ av vegetation finner vi mest gräsmarker?

- **A) Stäpp**
- B) Tundra
- C) Barrskog
- D) Regnskog

Resonerande frågor

1. Beskriv hur endogena och exogena krafter samverkar i skapandet av olika naturlandskap.

- Syftet med denna fråga är att ge eleverna möjlighet att visa förmågan att se samband mellan olika geografiska processer.

2. Diskutera hur mänsklig påverkan kan förändra ett naturlandskap till ett kulturlandskap. Ge exempel.

- Eleverna får möjlighet att resonera kring miljöpåverkan och väva in konkreta exempel från sina kunskaper.

3. Analysera hur Europas klimat och vegetation påverkar dess naturresurser.

- Frågan riktar in sig på elevens förmåga att koppla samman olika geografiskunskaper.

4. Reflektera över hur förändringar i det globala klimatet kan påverka Europas naturlandskap.

- Här får eleverna möjlighet att diskutera aktuella miljöfrågor och tänka kritiskt kring framtida konsekvenser.

5. Jämför och kontrastera endogena och exogena krafter och deras inverkan på landskapet med fokus på ett specifikt exempel.

- Denna fråga ger eleverna en chans att göra djupgående analyser och dra egna slutsatser kring geografiska fenomen.

6. Vilken roll spelar människan i omvandlingen av Europas vegetationsområden?

- Elevernas svar kan visa på en förståelse för samspelet mellan människa och natur och dess konsekvenser.

Bedömning

Provet kan bedömas med totalt 30 poäng, fördelat på faktafrågorna (1 poäng per fråga) och resonerande frågor (5 poäng per fråga).

Betyg E: Minst 8 poäng

Betyg C: Minst 12 poäng (minst 3 poäng från de resonerande frågorna)

Betyg A: Minst 18 poäng (minst 5 poäng från de resonerande frågorna)

För att uppnå A-nivå måste eleverna även uppvisa djupgående resonemang och kopplingar i de resonerande frågorna.

Tags: [Prov](#)